

1.	Úvod	7
2.	BOZP ve vztahu k Evropské unii	9
3.	Základní pojmy v oblasti BOZP	14
4.	Právní systém v ČR v souvislosti se zajišťováním BOZP	16
5.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	26
6.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o bezpečnosti	30
7.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o ochraně veřejného zdraví	38
8.	Povinnosti škol a školských zařízení vyplývající ze školského zákona	38
9.	Povinnosti ředitele školy a školského zařízení	39
10.	Povinnosti vedoucích zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce	39
11.	Práva a povinnosti zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce	40
12.	Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků	42
13.	Kontrolní orgány (IP, KHS, ČŠI a IŽP)	43
13.1	Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce	43
13.2	Orgány ochrany veřejného zdraví – krajské hygienické stanice	48
13.2.1	Práva a povinnosti dané zákonem o ochraně veřejného zdraví	48
13.2.2	Práva a povinnosti dané zákonem o odpadech a o změně některých dalších zákonů	54
13.3	Česká školní inspekce	54
13.3.1	Práva a povinnosti uložené školským zákonem	54
13.3.2	Práva a povinnosti uložené vyhláškou o podrobnějších podmínkách organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti	56
13.4	Inspekce životního prostředí	57
13.4.1	Práva a povinnosti uložené zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích	57
13.4.2	Práva a povinnosti uložené zákonem o odpadech	57
14.	Kontrola odborových orgánů a jejich další úloha v oblasti BOZP	59
15.	Pracovní úrazy a úrazy dětí, žáků a studentů (evidence, hlášení, záznamy a odškodňování)	64
15.1	Pracovní úraz	66
15.1.1	Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasilá záznam o úrazu	68

15.1.2	Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců	71
15.1.3	Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	80
15.1.4	Vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění ve znění pozdějších předpisů	85
15.2	Školní úraz	90
15.2.1	Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů	90
15.2.2	Odpovědnost za škodu vzniklou úrazem u dětí v mateřských školách	94
15.2.3	Odpovědnost za škodu vzniklou úrazem u žáků a studentů	95
16.	Školení zaměstnanců a poučení žáků	96
16.1	Školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců	96
16.2	Poučení žáků	98
17.	Kontrolní činnost vedoucích zaměstnanců	99
18.	Prověrky BOZP	100
19.	Dokumentace BOZP	102
20.	Směrnice k zajištění BOZP	103
21.	Lhůty revizí, kontrol a prohlídek	104
22.	Vyhrazená technická zařízení používaná ve školství	105
22.1	Tlaková zařízení	105
22.1.1	Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	105
22.1.2	Nářízení vlády č. 621/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení	107
22.1.3	Nářízení vlády č. 126/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 25/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na účinnost nových teplovodních kotlů spalujících kapalná nebo plynná paliva	108
22.1.4	Vyhláška č. 91/1993 Sb. Českého úřadu bezpečnosti práce k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakových kotelnách	110
22.1.5	Nářízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí	116
22.2	Zdvihací zařízení	117
22.2.1	Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	117
22.2.2	Nářízení vlády č. 127/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 27/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výtahy	119

22.3	Elektrická zařízení	122
22.3.1	Vyhláška č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	122
22.3.2	Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice	123
22.4	Plynová zařízení	126
22.4.1	Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	126
22.4.2	Vyhláška č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení	127
23.	Riziková pracoviště a provozní řády	128
24.	Závodní preventivní péče a zdravotní způsobilost zaměstnanců a žáků	130
24.1	Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů	131
24.2	Práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance daná zákoníkem práce	133
24.3	Posuzování zdravotní způsobilosti k práci	133
24.4	Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů	135
24.5	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	137
25.	Pracovní podmínky zaměstnanců, zaměstnankyň a mladistvých	138
25.1	Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů	138
26.	Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční	148
26.1	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	148
26.2	Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků	149
27.	Náležitý dohled „dozor“ nad žáky	150
28.	Zajištění první pomoci	152
28.1	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	153
28.2	Metodický pokyn k zajištění BOZ dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT	153
29.	Prevence rizik, odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost	154
29.1	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	154
29.2	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o bezpečnosti	157

30.	Školský zákon a prováděcí právní předpisy ve vztahu k BOZ	160
30.1	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)	160
30.2	Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	160
30.3	Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů	161
30.4	Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	164
30.5	Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů	164
30.6	Vyhláška č. 55/2005 Sb., organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	165
30.7	Vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	166
30.8	Vyhláška č. 73/2005 Sb., vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, ve znění pozdějších předpisů	166
30.9	Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	167
31.	Kategorizace prací	167
31.1	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	167
31.2	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce	168
31.3	Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli	168
31.3.1	Příloha č. 1 k vyhlášce č. 432/2003 Sb.	170
32.	Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí	171
32.1	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	171
32.2	Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí	172
32.2.1	Příloha k nařízení vlády č. 101/2005 Sb.	174
33.	Požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení	182
33.1	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	182
33.2	Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí	182
33.2.1	Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	186
33.2.2	Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	186

33.2.3	Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	187
34.	Požadavky na organizaci práce a pracovní postupy	187
34.1	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	187
35.	Bezpečnostní značky, značení a signály	188
35.1	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	188
35.2	Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění pozdějších předpisů	188
36.	Chemické látky	191
36.1	Povinnosti zaměstnavatele uvedené zákonem o ochraně veřejného zdraví	191
36.2	Povinnosti zaměstnavatele uvedené zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů	192
37.	Hygienické požadavky na zotavovací akce pro děti	193
37.1	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	193
37.2	Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů	197
38.	Hygienické požadavky na stravovací služby	202
38.1	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	202
39.	Hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých	204
39.1	Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých	205
39.1.1	Příloha č. 1 - požadavky na hygienická zařízení a šatny	216
39.1.2	Příloha č. 2 - velikosti typů nábytku a ergonomické zásady práce žáků vsedě	217
39.1.3	Příloha č. 3 - intenzita větrání čerstvým vzduchem a parametry mikroklimatických podmínek	218
40.	Hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích	219
40.1	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	219
40.2	Vyhláška č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích	222
41.	Práce ve výškách	224
41.1	Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky	224

41.1.1	Příloha – Další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, a na bezpečný provoz a používání technických zařízení poskytovaných zaměstnancům pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou	226
42.	Likvidace odpadů	235
42.1	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů	235
42.2	Vyhláška č. 381/2001 Sb., Katalog odpadů	241
43.	Řešení mimořádných událostí	242
43.1	Podmínky civilní ochrany ve škole dle vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva	242
43.2	Vyhláška MŠMT č. 281/2001 Sb.	243
44.	Otázky z praxe	245
45.	Přílohy	252
	Příloha č. I – Zásady provozního řádu mateřských škol a základních škol	252
	Příloha č. II – Provozní řády venkovní hrací plochy	256
	Příloha č. III - Závazný pokyn	259
	Příloha č. IV – Kontrolní zpráva SIBP o stavu BOZP	261
	Příloha č. V – Následná kontrolní zpráva SIBP o stavu BOZP	269
	Příloha č. VI – Deník kontrol	270
	Příloha č. VII – Prověrka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	271
	Příloha č. VIII – Směrnice k zajištění BOZP	278
	Příloha č. IX – Směrnice k zajištění BOZ dětí, žáků a studentů	298
	Přehled platných právních předpisů ve vztahu k BOZP	313
	Používané zkratky	316